

ALŪKSNES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģistrācijas numurs 90000018622

Dārza iela 11, Alūksne, Alūksnes novads, LV – 4301, tālruni: 64381496, 29453047, e-pasts: dome@aluksne.lv,
www.aluksne.lv

A/S “SEB banka”, kods UNLALV2X, konts Nr.LV58UNLA0025004130335

Alūksnē

2022. gada 29.decembrī

sēdes protokols Nr. 27, 7. p.

LĒMUMS Nr.453

Par tiešo līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “AP Kaudzītes”

Ar 2019.gada 25.jūlija Alūksnes novada pašvaldības domes (turpmāk – Dome) lēmumu Nr. 233 “Par Alūksnes novada pašvaldības kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “AP Kaudzītes””” nolemts izbeigt Alūksnes novada pašvaldības, turpmāk – pašvaldība, līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “AP Kaudzītes”, reģistrācijas Nr. 44103026358 (turpmāk – SIA “AP Kaudzītes”) un nodot atsavināšanai pašvaldībai piederošās 7144 kapitāla daļas.

Izpildot minēto Domes lēmumu, SIA “AP Kaudzītes” pārējiem dalībniekiem tika piedāvāts izmantot savas pirmpirkuma tiesības iegādāties pašvaldības kapitāla daļas, taču pirmpirkuma tiesības netika izmantotas. Arī kapitāla daļu pārdošanas otrā kārtā tika atzīta par nenotikušu, jo nepieteicās neviens pretendents.

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma veiktām izmaiņām administratīvajās teritorijās un teritoriālā iedalījuma vienībās, aktuālais kapitālsabiedrības dalībnieku sastāvs ir šāds: Alūksnes novada pašvaldībai pieder 28,226% kapitāla daļu, Gulbenes novada pašvaldībai – 28,226%, Balvu novada pašvaldībai – 26,61399%, Madonas novada pašvaldībai – 16,93402%.

Ar Ministru kabineta 2021.gada 22.janvāra rīkojumu Nr.45 “Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam” ir apstiprināts Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam, kā arī sagatavoti normatīvo aktu grozījumi atkritumu apsaimniekošanas nozarē, kuros ir noteikta atkritumu apsaimniekošanā iesaistīto institūciju un atkritumu apsaimniekotāju atbildība un galvenās funkcijas, kā arī paredzēts, ka Alūksnes novada pašvaldība būs iekļauta Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (šobrīd Malienas atkritumu apsaimniekošanas reģions). Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma pārejas noteikumu 49.punktu atkritumu apsaimniekošanas reģionos ietilpstošās pašvaldības līdz 2023.gada 30.jūnijam izstrādā un apstiprina atkritumu apsaimniekošanas reģionālos plānus.

Nemot vērā, ka kopš 2019.gada 25.jūlijā pieņemtā Domes lēmuma ir notikušas būtiskas izmaiņas, minētais lēmums nav izpildāms un līdzdalība SIA “AP Kaudzītes” ir pārvērtējama.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 10.panta desmitajā daļā noteikto principu, valsts pārvaldi organizē pēc iespējas efektīvāk. Valsts pārvaldes institucionālo sistēmu pastāvīgi pārbauda un, ja nepieciešams, pilnveido, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju un apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpakalpojuma izmantošanu.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Likums) 7.panta pirmā daļa noteic, ka publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Likuma 4.panta nosacījumiem.

Likuma 7.panta otrā daļa noteic, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija. Lēmumā ietver vērtējumu attiecībā uz atbilstību Likuma 4.panta nosacījumiem un vispārējos stratēģiskos mērķus.

Likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši VPIL 88.pantam.

VPIL 87.panta pirmā un trešā daļa noteic, ka publiska persona privāto tiesību jomā darbojas veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus un veicot komercdarbību. Pašvaldību kapitālsabiedrībām nevar izvirzīt citus mērķus, kas neizriet no pašvaldību autonomajām funkcijām.

Atbilstoši likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktam, viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir organizēt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.

SIA “AP Kaudzītes” pamatdarbība ir atkritumu apstrāde un izvietošana (izņemot bīstamos atkritumus). Pamatdarbības ietvaros SIA “AP Kaudzītes” apsaimnieko atkritumu apsaimniekošanas poligonu “Kaudzītes”, kas ir viens no 10 atkritumu apsaimniekošanas reģionālajiem poligoniem Latvijā un apkalpo uzņēmumus, kas veic sadzīves atkritumu savākšanu šajā reģionā.

Atbilstoši statūtos noteiktajam SIA “AP Kaudzītes” komercdarbības veidi (NACE klasifikators): atkritumu savākšana (38.1), atkritumu apstrāde un izvietošana (38.2), otrreizēja pārstrāde (38.3), šķirotu materiālu pārstrāde (38.32).

Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2021.gada 16.decembra lēmumu Nr. 140 “Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “AP Kaudzītes” sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifiem” apstiprināti šādi SIA “AP Kaudzītes” sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifi ar dabas resursu nodokli (bez pievienotās vērtības nodokļa): no 16.01.2022. līdz 31.12.2022. – 94,45 EUR/t; no 01.01.2023. līdz jauna tarifa spēkā stāšanās brīdim – 101,46 EUR/t.

Attiecībā uz atkritumu savākšanas pakalpojumu, pašvaldība, pamatojoties uz atklāta konkursa rezultātiem, 2017.gada 11.septembrī noslēdza līgumu ar SIA “Pilsētvides serviss”, piešķirot tiesības sniegt sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Alūksnes novadā uz septiņiem gadiem.

Atbilstoši VPIL 88.panta otrajai daļai, kas noteic, ka publiska persona, veicot izvērtējumu, konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošo normatīvo aktu prasības, Alūksnes novada pašvaldība ir lūgusi sniegt viedokli biedrībām “LATVIJAS ATKRITUMU SAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMU ASOCIĀCIJA”, “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” un “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”, kā arī ir konsultējusies ar Konkurences padomi.

Biedrība “LATVIJAS ATKRITUMU SAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMU ASOCIĀCIJA” (turpmāk – LASUA) norāda, ka Atkritumu apsaimniekošanas likums nosaka pašvaldībai virkni pienākumu atkritumu apsaimniekošanas jomā, tajā skaitā ar dažādu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz sadzīves atkritumu poligonu, kas atrodas attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, tostarp, tā darbības uzraudzību un kontroli. Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2021.-2028.gadam paredzēts izveidot reģionālos atkritumu apsaimniekošanas centrus, kuru izveides pamatā būs sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligoni, t.sk. poligons “Kaudzītes”, izmantojot pieejamo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru un veicinot simbiozi starp reģiona komersantiem un pašvaldībām aprites ekonomikas ieviešanai. Tādējādi

nākotnē paredzams, ka sagaidāma pašvaldību papildu iesaiste jautājumos, kas saistīti ar reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru izveidi un darbības organizēšanu. LASUA norāda, lai gan tikai pašvaldība var izvērtēt tās dalības kapitālsabiedrībā ieguvumus, iespējams, pašvaldībām noteiktos pienākumus atkritumu apsaimniekošanas (atkritumu apglabāšanas) jomā un kontroli pār sadzīves atkritumu poligona apsaimniekotāja darbību, kā arī sagaidāmās saistības, izveidojot reģionālos atkritumu apsaimniekošanas centrus, efektīvāk ir realizēt, īstenojot dalībniekiem paredzētās pilnvaras.

Biedrība “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” (turpmāk -LTRK) norāda, ka reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru pārvaldīšana un valstiski stratēģiski svarīgo infrastruktūras objektu, tai skaitā atkritumu apsaimniekošanas poligonu, apsaimniekošana var būt valsts vai pašvaldības tiešā atbildība, lai tie varētu tikt atbilstoši pārvaldīti, uzturēti un attīstīti, ņemot vērā Eiropas Savienības uzstādītos ambiciozos atkritumu apsaimniekošanas mērķus. Attiecībā par šāda veida kapitālsabiedrības darbību, LTRK ieskatā pašvaldības iesaiste ir jāsauglabā, jo tie ir stratēģiski nozīmīgi attiecīgajam reģionam, taču vienlaikus jāvērtē SIA “AP Kaudzītes” darbība atkritumu savākšanas un pārvadāšanas jomā kā vienu no kapitālsabiedrības pamatfunkcijām vai tās darbībā tiek ievērots konkurences neitralitātes princips. LTRK atzinīgi vērtē pašvaldības izvēli iesaistīt pakalpojuma (atkritumu savākšana un pārvadāšana) nodrošināšanā privāto komersantu.

Biedrība “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija” (turpmāk – LASA) norāda, ka Alūksnes pašvaldība un atkritumu apsaimniekošanas poligons “Kaudzītes” nav LASA biedri un LASA nav vērtējusi SIA “AP Kaudzītes” darbību, līdz ar to tai nav viedokļa par pašvaldības līdzdalību SIA “AP Kaudzītes”. LASA vēstulē analizējusi Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktos pašvaldības pienākumus un Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam. Balstoties uz dokumentu analīzi, LASA uzskata, ka pašvaldībai ir jāņem aktīva darbība atkritumu apsaimniekošanas jomā un jāpiedalās poligona rekonstrukcijā, kā arī jāizveido nepieciešamie atkritumu šķirošanas punkti un laukumi, tiem pievienojot bioloģisko atkritumu šķirošanu.

Konkurences padome attiecībā uz SIA “AP Kaudzītes” sniegtajiem pamatpakalpojumiem norāda, ka tā vairākkārt savos viedokļos (atzinumos) ir atzinusi, ka atkritumu apglabāšana un atkritumu poligonu apsaimniekošana atbilst VPIL 88.panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem, kas pamato publisku personu kapitālsabiedrību darbību konkrētajā tirgū, ņemot vērā, ka šajā jomā pastāv tirgus nepilnība, kas izriet no normatīvā regulējuma. Uz tirgus nepilnības pastāvēšanu Konkurences padomes ieskatā, citastarp, norāda situācija ar pašvaldību, kura vēlējas atsavināt savas kapitāla daļas, taču neviens tirgus dalībnieks nebija izrādījis interesi tās iegādāties. Konkurences padome atzīst, ka SIA “AP Kaudzītes” pamatpakalpojums ir atzīstams par atbilstošu VPIL 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktam, proti, tirgus nepilnības apstākļos tiek sniegti stratēģiski svarīgi pakalpojumi, pārvaldot stratēģiski svarīgu īpašumu. Konkurences padome atzinīgi novērtē, ka pilna cikla atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai SIA “AP Kaudzītes” sadarbojas ar privātajiem tirgus dalībniekiem, vienlaikus Konkurences padome aicina pašvaldību apsvērt iespēju ļaut privātajiem tirgus dalībniekiem iesaistīties arī kādā atkritumu sagatavošanas apglabāšanai pakalpojuma daļā, piemēram, noteiktu atkritumu veida šķirošanas procesā.

VPIL 88.panta pirmā daļa nosaka, ka publiska persona var veikt komercdarbību, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem: tiek novērsta tirgus nepilnība; tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai; tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Atkritumu apsaimniekošanas, t.sk. apglabāšanas nozare skar ievērojamu sabiedrības daļu, tā ir cieši saistīta ar vides aizsardzību, vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un sabiedrības veselību un drošību, kas pašas par sevi ir

stratēģiski svarīgas nozares. Atkritumu apglabāšanas poligons ir stratēģiski svarīgs infrastruktūras objekts un atkritumu apglabāšanas pakalpojums ir stratēģiski svarīgs pakalpojums, līdz ar ko konstatējami VPIL 88.pantā minētie nosacījumi līdzdalības pamatojumam. Ņemot vērā normatīvo aktu regulējumu atkritumu apsaimniekošanas jomā, biedrību un Konkurences padomes pausto viedokli, ir pamats secināt, ka atkritumu apsaimniekošanas nozare ir atzistama par stratēģiski svarīgu un tiek nodrošināti sabiedrības interesēm un valsts (vides) drošībai stratēģiski svarīgi pakalpojumi, kā arī apsaimniekots valstiski un pašvaldības līmenī drošībai un attīstībai nozīmīgs objekts – atkritumu poligons “Kaudzītes”.

Likuma “Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās.

SIA “AP Kaudzītes” reģistrētais un apmaksātais pamatkapitāls uz šī lēmuma pieņemšanas dienu ir 708 680 EUR (septiņi simti astoņi tūkstoši seši simti astoņdesmit *euro*).

Vides politikas pamatnostādnēs 2021.-2027.gadam akcentēta nepieciešamība novērst atkritumu rašanos un veicināt apglabājamo atkritumu samazināšanos, kā arī atkritumu pārstrādes un reģenerācijas īpatsvara palielināšanos, īpaši akcentējot notekūdeņu dūņu apstrādi un bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes un to reģenerācijas īpatsvara un jaudas palielinājumu.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028.gadam virsmērķi ir novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību; nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā; nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību; nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Atkritumu apsaimniekošanas likuma mērķis ir noteikt atkritumu apsaimniekošanas kārtību, lai aizsargātu vidi, cilvēku dzīvību un veselību, novēršot vai mazinot atkritumu rašanos, nodrošinot Latvijas teritorijā radīto atkritumu dalītu savākšanu, reģenerāciju un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanu, kā arī veicinot dabas resursu efektīvu izmantošanu, lai palielinātu Latvijas konkurētspēju un veicinātu pāreju uz aprites ekonomiku.

Alūksnes novada attīstības programmā 2022.-2027.gadam, kas apstiprināta ar Domes 2021.gada 23.decembra lēmumu Nr. 367, viens no rīcības virzieniem ir nodrošināt sakārtotas un pieejamas publiskās infrastruktūras un vides veidošanos un uzturēšanu novadā un uzdevums – pilnveidot sadzīves atkritumu dalīšanas sistēmu pieejamību.

SIA “AP Kaudzītes” stratēģiskie mērķi – vides aizsardzības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana; noglabājamo atkritumu daudzuma samazināšana; infrastruktūras attīstība; jauna produkta vai pakalpojuma ieviešana.

Ņemot vērā iepriekš minēto, SIA “AP Kaudzītes” vispārējais stratēģiskais mērķis nosakāms pamatojoties uz valsts un pašvaldības stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem mērķiem un tas būtu – nodrošināt kvalitatīvus, ilgtspējīgus, videi draudzīgus un normatīvo aktu prasībām atbilstošus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma “Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta

desmito daļu, 87.panta pirmo un trešo daļu, 88.panta pirmo un otro daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmo daļu, 7.pantu,

1. Atzīt, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību "AP Kaudzītes" darbība atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punkta un Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.
2. Saglabāt Alūksnes novada pašvaldības tiešo līdzdalību sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "AP Kaudzītes".
3. Noteikt, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību "AP Kaudzītes" vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt kvalitatīvus, ilgtspējīgus, videi draudzīgus un normatīvo aktu prasībām atbilstošus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus.
4. Atcelt Alūksnes novada pašvaldības domes 2019.gada 25.jūlija lēmumu Nr. 233 "Par Alūksnes novada pašvaldības kapitāla daļām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "AP Kaudzītes"".

Domes priekšsēdētājs

Dz.ADLERS